

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

صدور، دریافت و انتقال چک های جدید

«قانون اصلاح قانون صدور چک» با هدف اعتبار بخشی به چک و به حداقل رساندن صدور چک بلامحل در سال ۱۳۹۷ توسط مجلس شورای اسلامی به تصویب رسید و از ابتدای سال ۱۴۰۰ اجرایی می شود.

در این قانون نحوه صدور، دریافت و انتقال چک تغییراتی داشته و افرادی که مبادلات خود را با چک انجام می دهند تکالیفی برعهده دارند. صادرکننده چک باید مندرجات چک شامل تاریخ سررسید، مبلغ و اطلاعات هویتی ذینفع را علاوه بر اینکه در برگ چک درج می کند در سامانه صیاد نیز ثبت کند. همچنین ذینفع چک نیز هنگام دریافت برگ چک باید مندرجات آن را در سامانه صیاد، استعلام و با مندرجات برگ چک تطبیق دهد. اشخاصی که قصد انتقال چک را دارند نیز دیگر نیازی به پشت نویسی چک ندارند و باید اطلاعات هویتی ذینفع جدید را در سامانه صیاد ثبت کنند.

انجام این امور از طریق ابزارهای دسترسی به سامانه صیاد شامل اینترنت بانک و موبایل بانک بانکها، برنامه های موبایلی حوزه پرداخت و شعب بانک های عامل امکان پذیر است. همچنین سایر ابزار مورد استفاده برای ارائه خدمات چک به مشتریان شامل مواردی مانند تلفن بانک، ابزار پیامکی، کدهای دستوری و ... نیز در دست بررسی است که توسط شبکه بانکی اطلاع رسانی خواهند شد.

گفتنی است این تغییرات قانونی برای چک های جدید با ظاهر متفاوت است.

مشخصات ظاهری چک‌های جدید

- رنگ چک‌های جدید **بنفش** است.
- در بالا و سمت چپ هر برگ چک **یک شناسه یکتای ۱۶ رقمی** درج شده است.
- عبارت «**کارسازی این چک منوط به ثبت صدور، دریافت و انتقال آن در سامانه صیاد است.**» روی این چک‌ها مشاهده می‌شود.

شناسه یکتای ۱۶ رقمی درج شده و بارکد

عبارت «**کارسازی این چک منوط به ثبت صدور، دریافت و انتقال آن در سامانه صیاد است.**»

ثبت، تایید و انتقال چک در سامانه صیاد

ابزارهای دسترسی به سامانه صیاد:

۱. اینترنت بانک و برنامه موبایلی بانک

کاربر باید امکان دسترسی به ابزار یادشده را از بانک خود درخواست کند و از طریق این ابزار، فرایندهای «ثبت صدور»، «تایید دریافت» و «انتقال چک» در سامانه صیاد را انجام دهد. البته، ثبت صدور چک تنها از طریق اینترنت بانک و موبایل بانک بانک صادرکننده دسته چک امکان پذیر است؛ این در حالی است که سایر فرایندها از قبیل تایید دریافت و یا انتقال چک هر یک از بانکها توسط این ابزار میسر است و به یکسان بودن بانک کاربر با بانک صادرکننده چک نیازی نیست.

۲. برنامههای موبایلی حوزه پرداخت

انفرادی را دارند. مراجعه به سامانه صیاد از طریق برنامههای موبایلی حوزه پرداخت برای ثبت صدور، تایید دریافت یا انتقال چک صرفا باید از طریق تلفن همراهی که سیم کارت آن متعلق به کاربر است، انجام شود. (مجموعه برنامههای قابل استفاده در این حوزه از طریق وبسایت شرکت شبکه الکترونیکی پرداخت کارت (شاپرک) به نشانی www.shaparak.ir قابل دریافت و نصب است).

با توجه به در دسترس بودن برنامههای حوزه پرداخت، خدمات پرکاربرد از قبیل امکان ثبت صدور چک (متعلق به هر یک از بانکها)، تایید دریافت چک و همچنین انتقال چک، توسط برنامههای یادشده ارائه می شوند. ذکر این نکته ضروری است که نیازی به انجام اقدامی از جانب بانک، برای دسترسی به این برنامهها وجود ندارد و کاربران می توانند به راحتی آنها را دانلود و استفاده کنند. همچنین برنامههای حوزه پرداخت تنها امکان ارائه خدمت به مشتریان حقیقی و حسابهای

پنج شنبه ۲۱ اسفند ۱۳۹۹

جستجو...

شماره اعضا

تماس با ما، انتقادات و پیشنهادات

درباره ما

برگ نخست

گزارش اقتصادی شاپرک

شرکتها و برنامههای مجاز

اظهارهای پذیرش مجاز

معرفی شبکه پرداخت و مستندات

مقالات و پژوهش ها

برسش های متداول

۳

۳. مراجعه به شعب بانک‌های عامل

تمام شعب شبکه بانکی قابلیت ارائه خدمات سامانه صیاد را دارند و می‌توانند برای آن دسته از مشتریانی که امکان دسترسی به ابزار غیرحضوری را ندارند، اقدام‌های لازم را از جانب آنان انجام دهند.

شخص صادرکننده برای ثبت چک، تنها می‌تواند به بانک صادرکننده دسته‌چک خود مراجعه کند. در زمان تایید دریافت چک نیز شخص تایید کننده (ذینفع) باید به بانک خود (بانکی که در آن حساب فعال دارد) مراجعه کند تا فرایند تایید از سوی او و توسط بانک انجام شود.

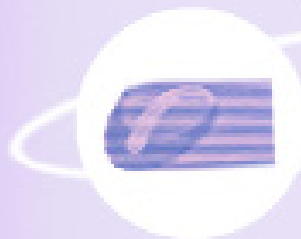
۴. سایر ابزار

سایر ابزار مورد استفاده برای ارائه خدمات چک به مشتریان شامل مواردی مانند تلفن بانک، ابزار پیامکی، کدهای دستوری و ... است که توسط شبکه بانکی اطلاع رسانی خواهند شد.

فرایندهای مرتبط با چک در سامانه صیاد:

۱. ثبت چک

پس از ثبت مندرجات چک در برگ چک، صادرکننده باید به یکی از ابزارهای دسترسی به سامانه صیاد مراجعه کرده و اطلاعات چک و مشخصات هویتی ذینفع/ذینفعان را وارد کند. گفتنی است این مرحله به عنوان ثبت اولیه چک تلقی شده و ثبت نهایی آن در سامانه صیاد مستلزم تایید دریافت چک توسط ذینفع است.

خلاصه اقدام‌های یادشده به شرح زیر است:

- ثبت مندرجات شامل «تاریخ سررسید»، «مبلغ» و «اطلاعات هویتی ذینفع» در برگ چک
- مراجعه به یکی از ابزارهای دسترسی به سامانه صیاد
- احراز هویت:
  - احراز هویت در اینترنت بانک و برنامه موبایلی بانک، پس از دریافت نام کاربری و رمز عبور برنامه‌ها انجام می‌شود.
  - احراز هویت در برنامه‌های موبایلی حوزه پرداخت انجام می‌شود، یکی از مراحل «ثبت چک» است و از طریق ورود اطلاعات یکی از کارت‌های بانکی فرد صادرکننده چک صورت می‌گیرد.
  - احراز هویت در شعب بانک‌های عامل طبق روال موجود انجام می‌شود.
- ورود مندرجات چک در سامانه صیاد
- تایید و ثبت اولیه چک

۲. استعمال و تایید دریافت چک (توسط ذینفع)

- با توجه به اینکه ثبت نهایی چک منوط به استعمال و تطبیق مندرجات برگ چک با اطلاعات ثبت‌شده در سامانه صیاد است، گیرنده چک با در دست داشتن آن باید اقدام‌های زیر را انجام دهد:
- مراجعه به یکی از ابزارهای دسترسی به سامانه صیاد (لزامی به یکسان بودن ابزار مورد استفاده توسط صادرکننده و تاییدکننده چک وجود ندارد)
  - احراز هویت:
    - احراز هویت در اینترنت بانک و برنامه موبایلی بانک، پس از دریافت نام کاربری و رمز عبور انجام می‌شود.

- احراز هویت در برنامه‌های موبایلی حوزه پرداخت، یکی از مراحل استعلام و تایید دریافت چک است و از طریق ورود اطلاعات یکی از کارت‌های بانکی متعلق به ذینفع انجام می‌شود.
- احراز هویت در شعب بانک‌های عامل طبق روال موجود انجام می‌شود.
- **استعلام و تطبیق مندرجات برگ چک شامل «تاریخ سررسید»، «مبلغ» و «اطلاعات هویتی ذینفع»**
- **تایید یارد چک بر اساس انطباق یا منطبق نبودن مندرجات**
- در صورت تایید: چک در وضعیت ثبت نهایی تلقی می‌شود و قابلیت نقد شدن در سررسید را خواهد داشت.
- در صورت رد: ذینفع باید ضمن انتخاب حداقل یکی از دلایل مندرج در سامانه، فیزیک چک را به صادرکننده/انتقال‌دهنده عودت دهد.

۳. انتقال چک

در قانون جدید چک، پشت‌نویسی با درج اطلاعات مربوطه در سامانه صیاد جایگزین شده است؛ بر این اساس، مراحل زیر باید توسط انتقال‌دهنده چک انجام شود:

- **مراجعه به یکی از ابزارهای دسترسی به سامانه صیاد**
- **احراز هویت:**
- احراز هویت در اینترنت‌بانک و برنامه موبایلی بانک، پس از دریافت نام کاربری و رمز عبور انجام می‌شود.
- احراز هویت در برنامه‌های موبایلی حوزه پرداخت، یکی از مراحل انتقال چک است و از طریق ورود اطلاعات یکی از کارت‌های بانکی متعلق به ذینفع انجام می‌شود.
- احراز هویت در شعب بانک‌های عامل طبق روال موجود انجام می‌شود.

- ورود «شناسه صیادی» برگ چک متعلق به انتقال دهنده در سامانه صیاد
- ورود اطلاعات مربوط به «بابت» و هویت ذینفع جدید چک (انتقال گیرنده)
- تایید و ثبت اولیه انتقال چک

دریافت کننده جدید نیز باید تایید دریافت چک را در سامانه صیاد انجام دهد.

ع. استعمال وضعیت اعتباری صادرکننده چک

- امکان استعمال وضعیت اعتباری صادرکننده چک از طریق ورود شناسه ۱۶ رقمی برگ چک در سامانه صیاد وجود دارد. علاوه بر ابزارهای دسترسی به سامانه صیاد، خدمت یادشده از طریق روش‌های زیر نیز قابل دریافت است:

شماره استعمال سامانه صیاد

701701

1*1234561234560034

سامانه پیامکی ۷۰۱۷۰۱

- سامانه پیامکی ۷۰۱۷۰۱ امکان استعمال وضعیت اعتباری کلی شخص صادرکننده چک، از نظر تعداد و مبلغ چک‌های برگشتی رفع سوء اثر نشده، نزد شبکه بانکی را فراهم می‌کند.

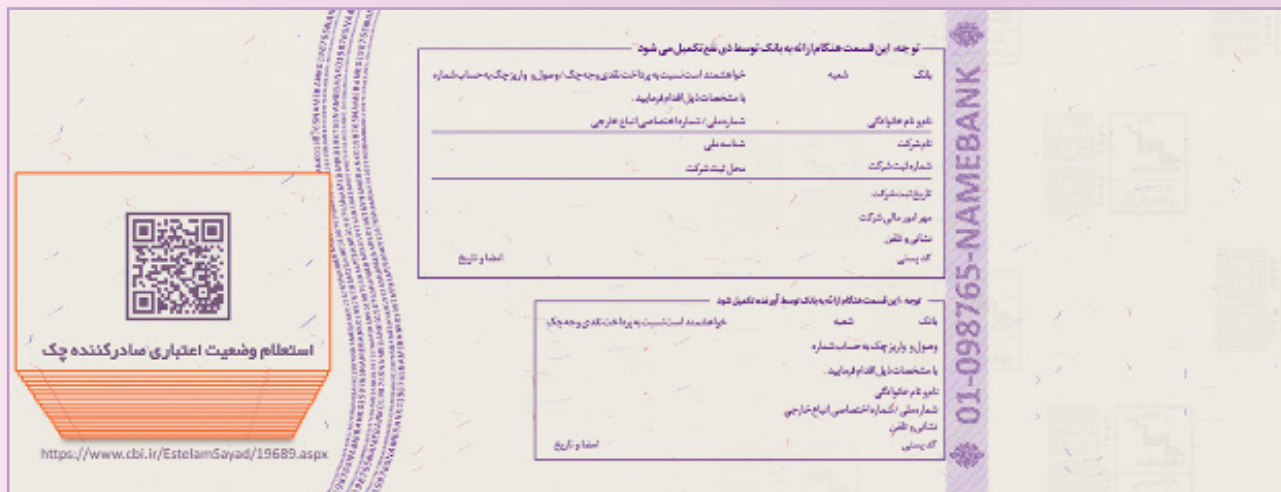
پورتال بانک مرکزی -

استعلام گیرنده می‌تواند از طریق مراجعه به پایگاه اطلاع‌رسانی این بانک به نشانی www.cbi.ir و با رجوع به صفحه استعلام وضعیت اعتباری چک صیادی، از طریق ارسال شناسه استعلام ۱۶ رقمی مندرج در چک‌های صیادی، نسبت به وضعیت اعتباری کلی صادرکننده چک از نظر تعداد و مبلغ چک‌های برگشتی رفع سوءاثر نشده نزد شبکه بانکی مطلع شود.

لازم به ذکر است، این اطلاعات در قالب دسته‌بندی‌هایی که شرح جزئیات آن‌ها در تارنمای این بانک موجود است، ارائه می‌شود.

- بارکد پشت برگ چک

۵. استعلام وضعیت چک (صادرکننده - دارنده چک)

صادرکننده چک، می تواند با استفاده از شناسه صیادی برگ چک، وضعیت و مندرجات چک ثبت شده در سامانه را (پیش از تایید ذی نفع) مشاهده کند.

۶. استعلام وضعیت چک (ذینفع)

ذینفع یا دارنده چک می تواند با شناسه صیادی و شماره ملی خود وضعیت و مندرجات چک ثبت شده در سامانه صیاد را مشاهده کند.

۷. استعلام چک‌های جدید صیادی براساس اقلام اطلاعاتی

افراد می‌توانند در زمان مبادله چک و دریافت آن با استفاده از این خدمت و وارد کردن مبلغ و تاریخ چک و کد ملی ذینفع و شناسه صیادی چک برای استعلام چک اقدام و اطمینان حاصل کنند که این چک به نفع گیرنده ثبت شده است.

گیرنده چک بعد از اطمینان خاطر از ثبت چک می‌تواند تایید چک را بعد از سامانه صیاد انجام دهد.

این سرویس در واقع استعلام فوری و سریع است که در لحظه مبادله چک انجام می‌شود و برای اطمینان از این است که صادرکننده ثبت چک را انجام داده است.

این خدمت از طریق ابزارهای دسترسی به سامانه صیاد در اختیار کاربران قرار دارد. همچنین افراد می‌توانند با مراجعه به وب سایت بانک مرکزی، منوی «نظام‌های پرداخت و زیرساخت» و زیرمنوی «استعلام چک بر اساس اقلام اطلاعاتی چک» با وارد کردن اقلام اطلاعاتی، استعلام را دریافت کنند.

The screenshot shows the 'استعلام چک بر اساس اقلام اطلاعاتی چک' (Check Information Query) page on the CBI website. The page features a navigation menu at the top with links for 'درباره بانک', 'سیاست پولی', 'نشریات و پژوهش‌ها', 'قوانین و مقررات', 'آمار و داده‌ها', 'نظارت بانکی', 'نظام‌های پرداخت و زیرساخت', and 'اسکناس و مسکوک'. The main content area includes a search bar, a dropdown menu for 'نوع شخص گیرنده چک' (Check Recipient Type), and input fields for 'شناسه صیاد' (Check Serial Number), 'تاریخ سر رسید' (Maturity Date), 'کد ملی گیرنده چک' (Check Recipient National ID), and 'مبلغ چک' (Check Amount). A calculator is also present, showing the sum of 37 and 5, resulting in 42. The page is titled 'صفحه نخست' (Home) and 'نظام‌های پرداخت و زیرساخت' (Payment and Infrastructure Systems).